

Examenul de bacalaureat național 2016

Proba E. b)

Limba și literatura maghiară maternă

BAREM DE EVALUARE ȘI DE NOTARE

Varianta 2

**Filiera teoretică – Profilul real; Filiera tehnologică;
Filiera vocațională – Toate profilurile (cu excepția profilului pedagogic)**

- Se punctează orice modalitate de rezolvare corectă a cerințelor.
- Nu se acordă fracțiuni de punct. Nu se acordă punctaje intermediare, altele decât cele precizate explicit în barem.
- Se acordă 10 puncte din oficiu. Nota finală se calculează prin împărțirea la 10 a punctajului total obținut pentru lucrare.

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

a. A cím, alcím és a szöveg kapcsolata

5 pont

Érvényes, szövegpéldákkal alátámasztott, kifejtett válasz 5 pont, érvényes, de csak részben kifejtett válasz 4 pont, részben érvényes, kifejtett válasz 3 pont, részben érvényes, részben kifejtett válasz 2 pont, kísérlet a válaszadásra 1 pont.

Lehetséges válasz: a cím időtávlatot jelöl, és utal a beszédhelyzetre, az alcím beírja a költeményt egy sorozatba, a Gina-versek közé, tematikusan pedig megerősíti a cím időre való utalását, és azonosítja a szövegbeli második személyt (*képed*).

b. A keretet képező Montblanc-kép jelentései

5 pont

Érvényes, szövegpéldákkal alátámasztott, kifejtett válasz 5 pont, érvényes, de csak részben kifejtett válasz 4 pont, részben érvényes, kifejtett válasz 3 pont, részben érvényes, részben kifejtett válasz 2 pont, kísérlet a válaszadásra 1 pont.

Lehetséges válasz: a vers a Montblanc-képből indul ki, és azzal is zárul, az utolsó strófa ellenpontoszerűen felel az elsőnek. A monumentális kép a nyitó és záró szakasz hasonlatának a hasonlója. A hasonlat hasonlítottja a szív (a lírai én szinekdochével való megnevezése). Az első strófában a hasonlított és a hasonló közötti hasonlóságot a *jég – nem ég, nem árt – nem bántja* szerkezetek jelölik. A képhez kapcsolható jelentés a megközelíthetlenség, egyediség, illetve a magány, érzelmi fásultság. Az utolsó strófában a *Montblanc*-hasonlat és a *szív*-szinekdoché a hasonló és a hasonlított felcserélésével ismétlődik meg. Ugyanakkor a mondat állítmánya tagadó formából állítóra vált: „*nem ég*” – „*kigyúl*”. A zárlatban visszatérő kép lehetséges jelentése: ahogy a felkelő nap fénye visszatükröződik a hegycsúcs örök haván, úgy az emlékezés is képes felgyújtani az emlékező csendes szívét. A keret hasonlatai elsősorban nem egy szövegen kívüli valóságra, hanem egymásra vonatkoztathatók.

c. A második és harmadik versszak képeinek jelentése

5 pont

Érvényes, szövegpéldákkal alátámasztott, kifejtett válasz 5 pont, érvényes, de csak részben kifejtett válasz 4 pont, részben érvényes, kifejtett válasz 3 pont, részben érvényes, részben kifejtett válasz 2 pont, kísérlet a válaszadásra 1 pont.

Lehetséges válasz: a 2–3. strófa archetipikus képei a *hegycsúcs*, *éjszaka*, *csillag*, *az ifjúság tündértava*, *a föl nem olvadó hó*. A második versszakban a kezdő hasonlat jelképszerű metaforává tömörül, a lírai én azonosul a hegyóriással, s a nagyság és a magány képzete a csillagok számának végtelenségével („*csillagmiriád*”) tovább fokozódik. A *csillagmiriád* metafora vonatkozhat a szerelmi szenvedéllyel kecsegtető gyönyörű nő seregére. A második és harmadik versszakot uraló *éjszaka* képe lehet a feledés, a tetszhalott lélek allegóriája, melynek látszólagos tompaságát a váratlanul felragyogó nap (az emlékekben felidézett szerelmi szenvedély)

érvényteleníti. A harmadik strófa metaforái: a fiatalság kitüntetett idejét sejtető *múlt ifjúság tündértava*, valamint a Gina külső és belső szépségét eszményítő *hattyúi képed* metafora. Az emlékező lírai én tudatában a múlt megszépül, a szépség és a szerelem emléke a kiégett szívében fellobban, de ez csak pillanatnyi ragyogás, múló hangulat.

d. A vers dalra jellemző sajátosságai **5 pont**

Érvényes, szövegpéldákkal alátámasztott, kifejtett válasz *5 pont*, érvényes, de csak részben kifejtett válasz *4 pont*, részben érvényes, kifejtett válasz *3 pont*, részben érvényes, részben kifejtett válasz *2 pont*, kísérlet a válaszadásra *1 pont*.

Lehetséges válasz: a szabályos strofikus felépítés, nyolc szótagú jambusi sorok, keresztrím, szóismétlés (*Mint a Montblanc..., nem..., szív...*), az *m*, *s*, *n* hangok alliterációja, a nagyfokú személyesség.

Tökéletesen összefüggő szöveg, logikus gondolatmenet, helyes fogalomhasználat **5 pont**

Helyenként töredezett gondolatmenet, helyes fogalomhasználat *3 pont*, logikus gondolatmenet, helytelen fogalomhasználat *3 pont*, töredezett gondolatmenet, helytelen fogalomhasználat *1 pont*.

Helyesírás, nyelvhelyesség **5 pont**

SUBIECTUL al II-lea **(30 de puncte)**

Bármely, a javítókulcstól eltérő helyes válasz maximális pontot ér.

a. A szöveg témája **5 pont**

Lehetséges válasz: A szöveg a maratoni futás történetéről és lényeges magyar vonatkozásáról szól.

b. A maratoni táv végső hosszának története **5 pont**

Lehetséges válasz: *A maratoni táv 42 195 méter. Az 1908-as londoni olimpián ugyanis, amikor 42 kilométerre növelték, megtoldották 195 méterrel, mert az angol királynő kifogásolta, hogy a futók nem a stadion királyi páholya előtt érnek célba. A végleges maratoni távot 1921-ben rögzítette a nemzetközi atlétikai szövetség.*

c. Az olimpiai maratoni futás lényeges magyar vonatkozása **5 pont**

Lehetséges válasz: *Az olimpiai maratoni futásnak lényeges magyar vonatkozása van: 1896-ban Kellner Gyula bronzérmes szerzett ebben a számban.*

d. Szövegalkotás

A párbeszéd követelményeinek betartása (kapcsolattartás, szerepváltás, párbeszédjel használata)

5 pont

A témához való igazodás

5 pont

Logikus gondolatvezetés, szövegkohézió, nyelvhelyesség, helyesírás **5 pont**

SUBIECTUL al III-lea **(30 de puncte)**

a. a novella műfaji sajátosságai **5 pont**

Érvényes, a kor és a választott irodalmi alkotás ismeretén alapuló, kifejtett válasz *5 pont*, érvényes, de csak részben kifejtett válasz *4 pont*, részben érvényes, kifejtett válasz *3 pont*, részben érvényes, részben kifejtett válasz *2 pont*, kísérlet a válaszadásra *1 pont*.

Lehetséges válasz: rövid terjedelmű epikus alkotás, cselekménye zárt, egyetlen eseményre koncentrált, kevés szereplőt vonultat fel, a szereplők általában változatlan jelleműek, gyakran csattanóval zárul.

b. a văslasztott alkotás történetalakítása

5 pont

Érvényes, műismereten alapuló, kifejtett válasz *5 pont*, érvényes, de csak részben kifejtett válasz *4 pont*, részben érvényes, kifejtett válasz *3 pont*, részben érvényes, részben kifejtett válasz *2 pont*, kísérlet a válaszadásra *1 pont*.

Lehetséges válasz: a metonimikus és/vagy metaforikus történetalakítás sajátosságainak kiemelése pl. lineáris cselekményvezetés, kronologikusság, ok-okozati összefüggés az események között, a történet a valóság illúzióját kelti (valószerű hely, idő, szereplők) / idősíkváltás, megszakítottság, metaforikus motívumok/mozzanatok, metaforikusság a tér-és időszerkezetben

c. a választott mű stílusirányzati jellemzői

5 pont

Érvényes, műismereten alapuló, kifejtett válasz *5 pont*, érvényes, de csak részben kifejtett válasz *4 pont*, részben érvényes, kifejtett válasz *3 pont*, részben érvényes, részben kifejtett válasz *2 pont*, kísérlet a válaszadásra *1 pont*.

Lehetséges válasz: a realista/naturalista/impresszionista sajátosságok kiemelése.

Realista jegyek: tárgyilagosság, illúziómentes ábrázolásmód, valószerű tér, idő, tipizálás, elmélyült és hiteles jellemek, előtérbe kerülnek a belső monológok, drámai párbeszédok stb.

Naturalista jegyek: világszerűség, fényképszerű részletezés, objektív ábrázolásmód, az ösztönszféra nagy szerephez juttatása, az alantas esztétikai minőség megjelenítése, a visszataszító valóság részletező bemutatása, a beszélt nyelv, szleng, zsargon használata a nyelvi jellemzésben stb.;

Impresszionista jegyek: a pillanatnyiség, az érzéki benyomások és élmények a szóképekben, a színesztéziákban, jelzők, jelzős szerkezetek halmozása, nominális stílus;

d. a szereplők megteremtésének eljárásai

5 pont

Érvényes, műismereten alapuló, kifejtett válasz *5 pont*, érvényes, de csak részben kifejtett válasz *4 pont*, részben érvényes, kifejtett válasz *3 pont*, részben érvényes, részben kifejtett válasz *2 pont*, kísérlet a válaszadásra *1 pont*.

Lehetséges válasz: elbeszélői leírás, más szereplők általi jellemzés, cselekedtetés, beszéltetés, környezet általi jellemzés, névadás, átlagos jellemek, típushősök, a szereplők sorsa összefonódik a társadalmi/történelmi körülményekkel stb.

Az értekezés tartalmi és formai jegyeinek betartása, logikus gondolatmenet, szövegkohézió, helyes fogalomhasználat

5 pont

Tökéletesen összefüggő szöveg, logikus gondolatmenet, helyes fogalomhasználat, tartalmi és formai jegyek betartása *5 pont*, helyenként töredezett gondolatmenet, helyes fogalomhasználat, két-három jellemző tárgyalása *3 pont*, logikus gondolatmenet, helytelen fogalomhasználat *3 pont*, töredezett gondolatmenet, helytelen fogalomhasználat, kísérlet értekező szöveg alkotására *1 pont*.

Helyesírás, nyelvhelyesség

5 pont